Wymagania edukacyjne z historii w klasie IV

I półrocze

Rozdział I. Z historią na Ty

Temat lekcji	Zagadnienia	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
1. Pierwsza lekcja historii	Różne znaczenia słowa historia; historia jako nauka o przeszłości; baśnie i legendy; znaczenie pojęć: przeszłość, baśń, legenda, historia	Z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: historia, przeszłość; odróżnia przeszłość od współczesności; charakteryzuje baśnie i legendy	Poprawnie posługuje się pojęciami: historia, baśń, legenda; podaje przykłady postaci legendarnych i historycznych; przedstawia, czym zajmują się historycy	Wyjaśnia, czym jest historia i dlaczego ją poznajemy; potrafi wskazać elementy prawdziwe i fikcyjne w opowieściach	Wyjaśnia znaczenie uczenia się historii dla współczesnego życia; samodzielnie odróżnia historię od fikcji; podaje przykłady legend i baśni oraz wskazuje ich cechy	Samodzielnie i trafnie analizuje różnice między historią, legendą a fikcją; porównuje różne formy przekazywania wiedzy o przeszłości
2. Historia – nauka o przeszłości	Źródła historyczne i ich podział; historia a archeologia; wiarygodność źródeł; związki przyczynowo-skutkowe; pojęcia: źródło,	Z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: archeologia, źródła historyczne; rozumie, że źródła nie	Rozróżnia pracę historyków i archeologów; wyjaśnia przyczyny i skutki; dokonuje podstawowego podziału źródeł	Rozumie różnicę między historią a archeologią; wskazuje przykłady materialnych źródeł pisanych i niepisanych;	Omawia rolę źródeł historycznych w poznawaniu dziejów; dzieli źródła na podkategorie; wyjaśnia sposób sprawdzania	Samodzielnie ocenia wiarygodność źródła, uwzględniając autora oraz cel i kontekst historyczny jego powstania

Temat lekcji	Zagadnienia	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	archeologia, przyczyna, skutek	zawsze mówią prawdę	historycznych	ocenia wiarygodność z pomocą nauczyciela	wiarygodności źródeł	
3. Historia mojej rodziny	Pamiątki i opowieści rodzinne; drzewo genealogiczne; tradycje rodzinne; pojęcia: pamiątki, krewni, pokolenie, genealogia, tradycja	Z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: pamiątki rodzinne, krewni, pokolenie; podaje przykłady pamiątek	Posługuje się pojęciami: drzewo genealogiczne, tradycja; z pomocą nauczyciela przygotowuje drzewo genealogiczne; podaje przykłady tradycji	Posługuje się pojęciem genealogia; wyjaśnia znaczenie pamiątek dla zachowania historii rodziny; odczytuje proste drzewo genealogiczne	Wyjaśnia rolę pamiątek w przekazywaniu historii; omawia budowanie więzi przez tradycje; tworzy drzewo genealogiczne i opisuje na jego podstawie historię rodziny	Samodzielnie porządkuje zebrane informacje o historii rodziny w opowieść; wyjaśnia rolę tradycji w budowaniu tożsamości i więzi
4. Czas w historii	Chronologia; oś czasu; prehistoria i epoki historyczne; cyfry rzymskie i arabskie; pojęcia: stulecie, wiek, n.e. i p.n.e.	Z pomocą nauczyciela używa pojęć: oś czasu, tysiąclecie, stulecie, wiek; z pomocą nauczyciela tworzy prostą oś czasu	Posługuje się pojęciami: chronologia, p.n.e. i n.e., epoka; zamienia cyfry arabskie na rzymskie; porządkuje epoki w czasie	Poprawnie odczytuje informacje z osi czasu; rozróżnia epoki historyczne; biegle stosuje cyfry rzymskie i arabskie w datach	Posługuje się osią czasu i umieszcza na niej wydarzenia; wyjaśnia podział na dwie ery; zna ramy czasowe epok i rozumie ich uznaniowość	Charakteryzuje główne epoki historyczne

Temat lekcji	Zagadnienia	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
5. Obliczanie czasu w historii	Obliczanie upływu lat między wydarzeniami z n.e., p.n.e. i obu er; określanie wieku wydarzenia	Z pomocą nauczyciela określa wiek wydarzenia; oblicza upływ czasu w ramach jednej ery	Poprawnie wskazuje wydarzenie wcześniejsze w czasach p.n.e.; oblicza upływ czasu między wydarzeniami w obu erach	Określa początek i koniec wieku; poprawnie umiejscawia wydarzenia z obu er na osi czasu	Oblicza upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przełomie obu er	Przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych

Rozdział II. Mała i duża ojczyzna

Temat lekcji	Zagadnienia	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
1. Mieszkamy w Polsce	Wspólnota państwowa i narodowa; symbole narodowe; święta państwowe; symbole UE; pojęcia: patriotyzm, ojczyzna, Polonia	Z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: państwo, naród, patriotyzm; rozpoznaje symbole narodowe; wskazuje Polskę na mapie	Posługuje się pojęciami: wspólnota, Polonia; przedstawia polskie symbole narodowe; identyfikuje symbole Unii Europejskiej	Wyjaśnia, czym jest wspólnota państwowa i narodowa; przedstawia genezę najważniejszych świąt państwowych	Wyjaśnia znaczenie świąt i symboli dla budowania wspólnoty; wyjaśnia znaczenie symboli UE dla mieszkańców Polski	Analizuje znaczenie narodu w historii i współczesności; rozumie znaczenie symboli UE w kontekście integracji europejskiej

Temat lekcji	Zagadnienia	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
2. Moja mała ojczyzna	Duża a mała ojczyzna; regiony i ich tradycje; różnice kulturowo-historyczne; pojęcia: mała ojczyzna, region	Z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: region, mała ojczyzna; podaje nazwę swojego regionu i wskazuje go na mapie	Rozumie, że regiony Polski mają różne tradycje; podaje proste przykłady tradycji lokalnych	Wymienia główne regiony Polski; rozumie różnicę między małą i dużą ojczyzną; wskazuje różnice kulturowe między regionami	Wyjaśnia znaczenie obrzędów i tradycji regionalnych dla wspólnoty; omawia specyfikę różnych regionów Polski	Porównuje tradycje i kulturę różnych regionów Polski; omawia rolę gwary i dziedzictwa regionalnego
3. Historia mojej okolicy	Ślady przeszłości; plan miasta jako źródło; zabytki i ich ochrona; legenda jako źródło lokalne; postacie zasłużone	Rozumie, czym są zabytki; z pomocą nauczyciela wskazuje zabytki w swoim miejscu zamieszkania	Rozpoznaje ślady przeszłości w miejscowości; podaje przykłady poznawania historii lokalnej; dostrzega ograniczenia legend	Wymienia postacie zasłużone dla małej ojczyzny; rozumie konieczność ochrony zabytków; wyjaśnia, czego uczą legendy	Samodzielnie rozpoznaje ślady przeszłości; przedstawia lokalne legendy, wskazując w nich fakty i fikcję	Samodzielnie odczytuje ślady przeszłości w miejscowości; w oparciu o informacje przedstawia historię swojej okolicy
4. Jak korzystać z mapy historycznej?	Mapa a plan; odczytywanie skali i legendy; mapa jako źródło informacji;	Rozumie pojęcia: mapa, plan, legenda, skala; wymienia elementy mapy historycznej	Wyjaśnia różnicę między mapą a planem; odczytuje podstawowe	Samodzielnie odczytuje informacje; rozumie funkcję skali; poprawnie interpretuje	Wyjaśnia, jak historycy wykorzystują mapy do badania przeszłości;	Łączy informacje z mapy z innymi źródłami; wyciąga złożone wnioski; podejmuje próbę stworzenia

Temat lekcji	Zagadnienia	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	pojęcia: mapa, plan, legenda, skala		informacje; poprawnie korzysta z legendy	symbole w legendzie	wyciąga proste wnioski na podstawie mapy	własnej mapy historycznej

II Półrocze

Rozdział III: Z najdawniejszych dziejów

Temat lekcji	Zagadnienia	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
1. Jak żyli pierwsi ludzie?	• pochodzenie człowieka i jego ekspansja • życie człowieka pierwotnego • różnice między koczowniczym a osiadłym trybem życia • początki rolnictwa i udomowienie zwierząt	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: koczowniczy i osiadły tryb życia, człowiek rozumny • opisuje różnice między człowiekiem pierwotnym a współczesnym	• poprawnie posługuje się pojęciami: rewolucja neolityczna, Żyzny Półksiężyc • opisuje początki rolnictwa i udomowienie zwierząt • wymienia korzyści, które dały człowiekowi	• wyjaśnia różnice między koczowniczym a osiadłym trybem życia • wyjaśnia, na czym polegała rewolucja neolityczna • wskazuje umiejętności, których nabycie umożliwiło	• wyjaśnia długofalowe skutki rewolucji neolitycznej • wskazuje szlaki, którymi ludność zasiedliła różne kontynenty	• analizuje znaczenie rewolucji neolitycznej dla rozwoju cywilizacji • wyciąga wnioski dotyczące zmian w sposobie życia człowieka

Temat lekcji	Zagadnienia	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	• znaczenie pojęć: człowiek rozumny, koczowniczy tryb życia, osiadły tryb życia, rewolucja neolityczna		umiejętności uprawy ziemi i hodowli zwierząt • opisuje cechy i umiejętności przodków człowieka rozumnego	ludziom przejście na osiadły tryb życia		
2. Pierwsze cywilizacje	• życie w dolinach wielkich rzek • kształtowanie się pierwszych miast i państw • powstanie pisma • znaczenie pojęć: miasto-państwo, Mezopotamia, cywilizacja, kanały nawadniające	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: Mezopotamia, cywilizacja, kanały nawadniające • wskazuje na mapie obszar Mezopotamii • wyjaśnia zasadę oko za oko, ząb za ząb	• poprawnie posługuje się pojęciem: miasto-państwo • wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacyjne ludów starożytnej Mezopotamii i Babilonii • opisuje początki pierwszych miast i państw	• wyjaśnia rolę wielkich rzek w rozwoju rolnictwa, handlu i komunikacji • wyjaśnia, do czego służyło pismo w dawnych czasach • wyjaśnia znaczenie kodyfikacji prawa w życiu społecznym • charakteryzuje osiągnięcia pierwszych cywilizacji	• porównuje osiągnięcia pierwszych cywilizacji • ocenia kary zawarte w Kodeksie Hammurabiego	• uzasadnia znaczenie osiągnięć pierwszych cywilizacji dla późniejszych epok • wymienia współczesne przedmioty, których powstanie było możliwe dzięki osiągnięciom ludów Mezopotamii
3. W starożytnym	• Egipt jako przykład antycznej	• z pomocą nauczyciela posługuje się	• wyjaśnia znaczenie Nilu dla rolnictwa,	• charakteryzuje strukturę społeczną Egiptu	• porównuje prawa i obowiązki różnych grup	• wskazuje podobieństwa i różnice między

Temat lekcji	Zagadnienia	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Egipcie	cywilizacji • znaczenie Nilu dla państwa egipskiego • warunki życia w starożytnym Egipcie • struktura społeczna starożytnego Egiptu • znaczenie pojęć: faraon, społeczeństwo egipskie	pojęciami: faraon, społeczeństwo (grupa społeczna) • wskazuje na mapie Egipt oraz Nil • opisuje warunki życia w starożytnym Egipcie	życia i rozwoju państwa • wymienia grupy społeczne w Egipcie	• wyjaśnia zależność między warunkami przyrodniczymi a życiem ludzi w Egipcie • poprawnie opisuje własnymi słowami podstawowe role w społeczeństwie	społecznych • wskazuje wady i zalety silnej pozycji faraona w Egipcie	Egiptem a innymi cywilizacjami starożytnymi
4. Osiągnięcia starożytnych Egipcjan	• osiągnięcia cywilizacji egipskiej • wierzenia Egipcjan jako przykład religii politeistycznej • architektura, sztuka i nauka egipska • znaczenie pojęć: hieroglify, piramida, politeizm, mumifikacja,	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: piramida, hieroglify • rozpoznaje podstawowe osiągnięcia starożytnego Egiptu (budowle, pismo, mumie) • opisuje wygląd piramid	• poprawnie posługuje się pojęciami: politeizm, mumifikacja, życie pozagrobowe • wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacji egipskiej • wyjaśnia, na czym polegała mumifikacja i jaki	• opisuje rozwój nauki egipskiej i jej znaczenie w życiu codziennym • podaje przykłady bogów i charakteryzuje wierzenia Egipcjan • opisuje, w jaki sposób wznoszono piramidy	• wyjaśnia, jak politeizm wpływał na życie Egipcjan • wyjaśnia powiązania między wierzeniami Egipcjan a ich osiągnięciami w dziedzinie budownictwa i medycyny	• wymienia i charakteryzuje najbardziej znane dzieła sztuki egipskiej (Sfinks, Dolina Królów, grobowiec Tutanchamona, popiersie Nefertiti, piramidy w Gizie)

Temat lekcji	Zagadnienia	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	życie pozagrobowe		był cel tego procesu			
5. Od hieroglifów do alfabetu	• powstanie pisma i jego znaczenie dla rozwoju cywilizacji • ewolucja pisma i wynalezienie alfabetu • znaczenie pojęć: pismo obrazkowe, hieroglify, pismo klinowe, pismo alfabetyczne	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: pismo obrazkowe, hieroglify, pismo klinowe, pismo alfabetyczne • rozpoznaje różne rodzaje pisma	• wymienia najważniejsze korzyści związane z wynalezieniem pisma • charakteryzuje znaczenie pisma dla rozwoju cywilizacji	• wyjaśnia proces ewolucji pisma (od piktogramów do alfabetu) • wyjaśnia rolę Fenicjan w stworzeniu alfabetu	• wskazuje związki między rozwojem pisma a rozwojem państw i społeczeństw • porównuje różne rodzaje pisma i wskazuje ich zalety oraz ograniczenia	• porównuje znaczenie pisma w czasach starożytnych i współcześnie • sytuuje w przestrzeni obszary związane z rozwojem pisma (Mezopotamia, Egipt, Fenicja) • ocenia znaczenie wynalezienia alfabetu dla rozwoju komunikacji i kultury

Rozdział IV: W starożytnej Grecji

Temat lekcji	Zagadnienia	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
1. Świat starożytnych Greków	• warunki geograficzne Grecji • fundamenty wspólnoty greckiej • wierzenia Greków i greccy bogowie • znaczenie pojęć: Hellada, Hellenowie, polis, mity, mitologia, heros	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: Hellada, Hellenowie, mit, heros • z pomocą nauczyciela opisuje warunki naturalne starożytnej Grecji • wymienia najważniejszych bogów greckich	• poprawnie posługuje się pojęciami: polis, mitologia • wskazuje na mapie Grecję i jej wyspy oraz otaczające morza • przedstawia wierzenia starożytnych Greków • wymienia czynniki łączące starożytnych Greków	• wyjaśnia wpływ warunków naturalnych Grecji na zajęcia ludności oraz sytuację polityczną (podział na polis) • charakteryzuje najważniejszych bogów greckich: opisuje ich atrybuty i dziedziny życia, którym patronowali	• porównuje warunki geograficzne Mezopotamii i Grecji i dostrzega ich wpływ na rozwój tych regionów • opisuje znaczenie wierzeń i mitów w życiu Greków • wyjaśnia, jak mity greckie wpływały i wpływają na sztukę i literaturę	• wyjaśnia nawiązujące do mitologii związki frazeologiczne (frazeologizmy mitologiczne): pięta Achillesa itp. • wyjaśnia, jak mity greckie kształtowały sposób myślenia i wartości Greków
2. W starożytnych	• cechy charakterystyczn	• z pomocą nauczyciela	• poprawnie posługuje się	• opisuje, kto posiadał prawa polityczne w	• porównuje położenie	• porównuje demokrację

Temat lekcji	Zagadnienia	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Atenach	e demokracji ateńskiej • Perykles – najwybitniejszy przywódca demokratycznych Aten • życie codzienne różnych warstw społecznych w Atenach • demokracja we współczesnym świecie • znaczenie pojęć: demokracja, obywatele, agora, Akropol, Partenon	posługuje się pojęciami: demokracja, obywatele, agora • wymienia różne zajęcia mieszkańców Aten	pojęciami: Akropol, Partenon • wskazuje na mapie Ateny • wymienia cechy ustroju Aten • wyjaśnia, kim był Perykles	Atenach • wyjaśnia, czym była demokracja ateńska (udział obywateli w podejmowaniu decyzji) • opisuje rolę Peryklesa jako przywódcy Aten	obywateli, kobiet i niewolników w Atenach • dostrzega podobieństwa i różnice między ustrojem Aten i Egiptu • podejmuje próby oceny ustroju Aten – wskazuje jego wady i zalety	ateńską ze współczesnymi systemami demokratycznymi
3. Osiągnięcia starożytnych Greków	• najważniejsze dokonania sztuki greckiej: architektura, rzeźba • zasięg cywilizacji greckiej • znaczenie filozofii w starożytnej Grecji i jej najwybitniejsi	• wymienia różne dziedziny kultury i sztuki rozwijane w starożytnej Grecji • podaje przykłady greckich dokonań w zakresie architektury i sztuki	• przedstawia dokonania nauki greckiej • wyjaśnia, czym zajmowali się filozofowie	• łączy czołowych greckich twórców i uczonych (Fidiasza, Sofoklesa, Pitagorasa, Hipokratesa, Sokratesa, Platona, Arystotelesa) z właściwymi polami aktywności • wskazuje na mapie współczesnego świata	• omawia dokonania najważniejszych filozofów, wskazując podstawowe różnice między ich poglądami • wskazuje cechy charakterystyczne sztuki greckiej	• podaje przykłady wpływu dokonań starożytnych Greków na współczesną kulturę i naukę • wyjaśnia, jak filozofia wpłynęła na sposób myślenia Greków o świecie i człowieku

Temat lekcji	Zagadnienia	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	przedstawiciele • dokonania greckiej nauki • postacie: Fidiasz, Sokrates, Platon, Arystoteles, Pitagoras • znaczenie pojęcia: filozofia	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciem filozofia		zasięg cywilizacji greckiej		
4. W greckim teatrze i na stadionie	• narodziny teatru greckiego • początki literatury: „Iliada” i „Odyseja” • rola sportu w życiu starożytnych Greków • starożytne i współczesne igrzyska olimpijskie • postacie: Homer • znaczenie pojęć: tragedia, komedia, epos, igrzyska, olimpiada	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: igrzyska, olimpiada • przedstawia rolę sportu w starożytnej Grecji • z pomocą nauczyciela opisuje, jak narodził się teatr grecki	• poprawnie posługuje się pojęciami: tragedia, komedia, epos • wyjaśnia, kim był Homer	• dostrzega i wyjaśnia różnice między tragedią a komedią • przedstawia treść Iliady i Odysei • przedstawia współczesną tradycję igrzysk olimpijskich	• dostrzega podobieństwa i różnice pomiędzy współczesnym i antycznym teatrem • dostrzega podobieństwa i różnice pomiędzy współczesnymi i antycznymi igrzyskami	• wyjaśnia genezę i znaczenie frazeologizmu: koń trojański • opisuje archeologiczne poszukiwania mitycznej Troi • ocenia rolę sportu w życiu Greków i jego znaczenie społeczne oraz religijne

Rozdział V: Dzieje starożytnego Rzymu

Temat lekcji	Zagadnienia	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
1. Jak powstało Cesarstwo Rzymskie?	• legendarne początki państwa rzymskiego • przemiany ustrojowe: królestwo, republika, cesarstwo • ekspansja terytorialna Rzymu • organizacja armii i rzymski legionista • kryzys i upadek Imperium Rzymskiego • znaczenie pojęć: republika, obywatele, cesarstwo, prowincje, legiony, barbarzyńcy	• wskazuje na mapie: Półwysep Apeniński, Rzym • z pomocą nauczyciela wyjaśnia, dlaczego symbolem Rzymu została wilczyca • przedstawia uzbrojenie rzymskiego legionisty	• poprawnie posługuje się pojęciami: republika, obywatele, cesarstwo, prowincje, legiony, barbarzyńcy • przedstawia legendarne początki Rzymu • porządkuje chronologicznie formy ustrojowe Rzymu • zaznacza na osi czasu daty: 753 r. p.n.e. i 476 r. n.e.	• wskazuje charakterystyczne cechy ustroju Rzymu w czasach królestwa, republiki, cesarstwa • opisuje ekspansję terytorialną Rzymu i jej przyczyny • charakteryzuje życie i obowiązki rzymskiego legionisty • opisuje okoliczności upadku cesarstwa zachodniego	• wymienia korzyści oraz zagrożenia funkcjonowania państwa o rozległym terytorium • wyjaśnia, co doprowadziło do załamania potęgi Rzymu • wyjaśnia, jak była zorganizowana rzymska armia i dlaczego była skuteczna • przedstawia na mapie najdalszy zasięg imperium	• wyjaśnia różnice w rozumieniu pojęcia republika w antyku i współcześnie • przedstawia funkcje pełnione przez senat w ustroju współczesnej Polski • analizuje przyczyny upadku cesarstwa zachodniorzymskiego
2. W	• społeczeństwo	• z pomocą	• poprawnie	• charakteryzuje	• porównuje	• porównuje starożytny

Temat lekcji	Zagadnienia	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
starożytnym Rzymie	starożytnego Rzymu: obywatele, patrycjusze, plebejusze, niewolnicy • życie codzienne i rozrywki w Rzymie • miasto Rzym jako stolica imperium • wierzenia Rzymian • znaczenie pojęć: patrycjusze, plebejusze, niewolnicy, triumf, amfiteatr, Koloseum, Forum Romanum	nauczyciela posługuje się pojęciami: amfiteatr, Koloseum, Forum Romanum, triumf • z pomocą nauczyciela przedstawia warunki życia oraz rozrywki dawnych mieszkańców Rzymu	posługuje się pojęciami: patrycjusze, plebejusze, niewolnicy • wymienia najważniejsze bóstwa czczone przez Rzymian i określa, jakimi dziedzinami życia się opiekowały	różne grupy społeczeństwa rzymskiego • charakteryzuje rozrywki starożytnych Rzymian • wyjaśnia, dlaczego Rzym był nazywany Wiecznym Miastem • opisuje, jakie funkcje pełniło Forum Romanum • wymienia greckie odpowiedniki najważniejszych rzymskich bóstw	położenie patrycjuszy, plebejuszy i niewolników • podejmuje próby oceny położenia przedstawicieli różnych grup społecznych • opisuje Rzym jako centrum polityczne, społeczne i kulturalne imperium • wyjaśnia, jak wierzenia Greków wpłynęły na wierzenia Rzymian	Rzym ze współczesnymi wielkimi miastami • porównuje rozrywki starożytnych Rzymian ze współczesnymi i poddaje je ocenie moralnej
3. Dziedzictwo Cesarstwa Rzymskiego	• romanizacja i jej skutki • prawo rzymskie i jego znaczenie • największy zasięg imperium i jego współczesne ślady materialne (architektura,	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: łacina, Prawo XII tablic, prawo rzymskie, akwedukt • z pomocą nauczyciela	• poprawnie posługuje się pojęciami: romanizacja, języki romańskie • wyjaśnia sens powiedzenia: Wszystkie drogi	• wyjaśnia, na czym polegała romanizacja • podaje przykłady wybitnych dzieł sztuki i architektury rzymskiej • przedstawia rolę	• wyjaśnia znaczenie łaciny dla rozwoju języków europejskich • podejmuje próby oceny procesu romanizacji z punktu widzenia	• opisuje wpływ prawa rzymskiego na współczesne prawo europejskie • ocenia, które z dokonań Rzymian było najwybitniejsze, i uzasadnia swoją odpowiedź

Temat lekcji	Zagadnienia	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	drogi i monety) i niematerialne (języki romańskie, alfabet) • znaczenie pojęć: romanizacja, łacina, Prawo XII tablic, prawo rzymskie, akwedukt, języki romańskie	wymienia najważniejsze dokonania starożytnych Rzymian	prowadzą do Rzymu • wymienia przykłady materialnych śladów imperium	prawa i okoliczności jego spisania w Rzymie • wyjaśnia, dlaczego Rzymianie przykładali dużą wagę do budowy sieci dróg	imperium oraz mieszkańców prowincji • wyjaśnia, dlaczego ślady oddziaływania Rzymu odnajdujemy poza jego granicami	• wyciąga wnioski dotyczące trwałości dziedzictwa rzymskiego
4. Początki chrześcijaństwa	• Jezus z Nazaretu jako twórca nowej religii monoteistycznej • atrakcyjność chrześcijaństwa na tle religii rzymskiej • przyczyny prześladowania chrześcijan w Rzymie • ekspansja chrześcijaństwa • postać historyczna: Jezus z Nazaretu • znaczenie pojęć:	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: Dekalog, judaizm, Mesjasz, monoteizm, chrześcijaństwo, apostołowie • dostrzega zasadnicze różnice między chrześcijaństwem a wierzeniami starożytnych Rzymian • podaje	• charakteryzuje działalność apostołów po ukrzyżowaniu Jezusa • sytuuje początki chrześcijaństwa we właściwym wieku • poprawnie posługuje się pojęciem: wolność religijna	• wyjaśnia, dlaczego chrześcijaństwo było atrakcyjne dla członków różnych grup społecznych • wyjaśnia, jaką zmianę wprowadził Edykt mediolański • opisuje najstarsze symbole chrześcijańskie	• analizuje przyczyny i skutki prześladowań chrześcijan • porównuje religię rzymską i chrześcijaństwo • analizując mapę, opisuje proces rozprzestrzeniania się chrześcijaństwa w imperium rzymskim	• potrafi uzasadnić atrakcyjność chrześcijaństwa dla różnych grup społecznych w Rzymie (np. niewolników, ludzi ubogich)

Temat lekcji	Zagadnienia	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	Dekalog, judaizm, Mesjasz, monoteizm, chrześcijaństwo, apostołowie, wolność religijna	przynajmniej jedną przyczynę prześladowań chrześcijan				